

Het dorpsgevoel van Diepenheim

In de ANWB-serie Nederland ons aller tuin uit 1949 wordt het Twentse stadje Diepenheim aangeprezen als vroeger middelpunt van een machtige landadel. Van dat feodale agrarische verleden getuigen Huize Diepenheim en de kastelen Nijenhuis, Warmelo en Westerflier in het landschap rond Diepenheim. Diepenheim was een zogenaamd zwermddorp, de boerderijen lagen verspreid rond de kastelen, onderling verbonden door een stelsel van lanen. Op de Hottingerkaart van Diepenheim uit 1793 is te zien hoe de bebouwing zich richtte naar Huize Diepenheim, waar ook de kerk gebouwd werd, en tegelijkertijd het beloop van de oude oost-westhandelsroute Grotestraat/Goorseweg volgde. De oriëntatie van het dorp op huize Diepenheim en de lintbebouwing langs de oude handelsroute vormen een lastige erfenis voor het moderne Diepenheim. Door de feodale ontstaansgeschiedenis met als middelpunt het voorplein van huize Diepenheim, ontbeerde het dorp een centrale dorpsruimte. De Grotestraat en Goorseweg verwerden tot een doorgaande verkeersroute die het dorp in tweeën sneed. Het verkeer werd de spil waar het dorp om draaide en dat moest anders. De vervanging

van het riool in de verkeersroute was een goede aanleiding om het doorgaande tracé te herprofilen. Twee samenhangende vragen stonden bij de aanpak van het centrum van Diepenheim centraal: hoe kan het dorp een nieuw centraal punt krijgen en wat zijn de ingrediënten voor een modern dorp?

Bureau Alle Hosper en de kunstenaar Fortuyn/O'Brien hebben de route Grotestraat/Goorseweg als drager van de ruimtelijke structuur van Diepenheim een nieuwe betekenis gegeven. De rijbaan is versmald van zeven naar vijf meter, waarbij ter weerszijden speciaal ontworpen molgoten van vijftig centimeter meter werden aangebracht. De gewonnen ruimte is benut voor bredere trottoirs met een beperkt aantal parkeerplaatsen. Tegen de gevels van de Grotestraat zijn bloeiende hagen geplant die de bewoners zelf mochten kiezen maar die beheerd worden door de gemeente. Langs de hele route staan grote, over de weg gebogen straatlantaarns. Bij de entree van het dorp vanuit het westen voert de Grotestraat langs huize Diepenheim, om daarna het water van de Boven-Regge over te steken. Een

Onderwerp: herinrichting openbare ruimte centrum
Locatie: Diepenheim (Ov.)
Ontwerpers: Bureau Alle Hosper; Fortuyn/O'Brien
Bijproducten: Bureau Alle Hosper, Diorama Diepenheim (1994) en Manifest voor een modern dorp (1998); Fortuyn/O'Brien, cd-rom Grotestraat. Portret van een straat (2001)
Opdrachtgever: gemeente Hof van Twente
Ontwerp: 1997-2000
Uitvoering: 2000-2001

Foto's: Paul Meurs en Harry Hanema

- 1 Westelijk deel van de heringerichte doorgaande weg in Diepenheim
- 2 Waterkranen aan de voorzieningsmuur
- 3 Het nieuwe dorpsplein met betonnen krukjes van Irene Fortuyn

- 4 Ontwerp voor het traject Grotestraat-plein-Goorseweg
- 5/6 Wegbeplanting in het oostelijke deel: voor en na de ingreep

